Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0231

Venemaa vastuvõetamatud provokatsioonid ning droonide sissetungid Rumeeniasse, Balti riikidesse ja Soome

Euroopa Parlamendi 18. juuni 2026. aasta resolutsioon Venemaa vastuvõetamatute provokatsioonide ning droonide sissetungide kohta Rumeeniasse, Balti riikidesse ja Soome (2026/2772(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venemaa ja Ukraina kohta, eelkõige 9. oktoobri 2025. aasta resolutsiooni ühise reageerimise kohta Venemaa hiljutistele ELi liikmesriikide õhuruumi rikkumise ja elutähtsa taristu ohustamise juhtumitele[1],

– võttes arvesse ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtteid,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 24 lõiget 3, artikli 42 lõiget 7 ja artiklit 222,

– võttes arvesse 4. aprilli 1949. aasta Põhja-Atlandi lepingut, eelkõige selle artikleid 4 ja 5,

– võttes arvesse komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 19. märtsi 2025. aasta ühisteatist ühise valge raamatu „Euroopa kaitsevalmidus 2030“ kohta (JOIN(2025)0120) ning oma 12. märtsi 2025. aasta resolutsiooni selle kohta[2],

– võttes arvesse komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 16. oktoobri 2025. aasta ühisteatist tegevuskava „Hoidmaks rahu –

---

1 ELT C, C/2026/1530, 15.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1530/oj.
2 ELT C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

kaitsevalmidus 2030“ kohta (JOIN(2025)0027),

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 19. märtsi 2026. aasta järeldusi ELi jätkuva toetuse kohta Ukrainale,

– võttes arvesse komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni 20. mai 2026. aasta avaldusi seoses Venemaa ähvardustega Balti riikide vastu,

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Kaja Kallase 29. mai 2026. aasta avaldust, milles mõisteti hukka ELi õhuruumi jõhker rikkumine Venemaa poolt,

– võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et Venemaa alustas rohkem kui neli aastat tagasi ebaseaduslikku, provotseerimata ja põhjendamatut täiemahulist agressioonisõda Ukraina vastu, olles 2014. aastal annekteerinud Krimmi ja jätkates Donbassi osade okupeerimist, millega rikkus jämedalt rahvusvahelist õigust ja Ukraina territoriaalset suveräänsust; arvestades, et Venemaa põhjustatud sissetungid ELi ja NATO õhuruumi on toimunud alates ajast, mil algas Venemaa täiemahuline sissetung Ukrainasse, kuid viimasel ajal on nende sagedus ja intensiivsus suurenenud;

B. arvestades, et Venemaa sõjaline koondumine ELi idatiival jätkub, hõlmates ka Valgevene territooriumit, kes osaleb Venemaa Ukraina-vastases agressioonisõjas ja ELi-vastastes hübriidrünnakutes, eelkõige ebaseadusliku rände ärakasutamise, organiseeritud kuritegevuse, desinformatsiooni ja ilmavaatlusõhupallide väljasaatmise kaudu, mis kujutavad endast tõsiseid julgeolekuohte, sealhulgas tsiviillennunduse pidev häirimine, Valgevenega piirnevate riikide, nagu Läti, Leedu ja Poola elanikkonna terroriseerimine ning kohaliku majanduse kahjustamine;

C. arvestades, et Eestit, Soomet, Lätit, Leedut, Rumeeniat ja teisi ELi liikmesriike on tabanud Venemaa destabiliseerimiskatsed, mis väljenduvad droonide sissetungides ja õhuruumi rikkumistes, propagandas ja desinformatsioonis, elektroonilises võitluses, ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi häirete tekitamises, küberrünnetes ja sabotaažis;

D. arvestades, et 29. mail 2026 tabas Venemaa droon Rumeenias Galaţis eluhoonet ja põhjustas plahvatuse, mis tekitas vigastusi kahele inimesele; arvestades, et see oli ELi ja NATO liikmesriigi territooriumil esimene selline intsident, mis põhjustas arstiabi vajavaid vigastusi; arvestades, et üle 70 inimese tuli evakueerida;

E. arvestades, et 19. mail 2026 tulistas NATO Balti õhuturbemissioonil osalenud Rumeenia hävitaja alla Eesti õhuruumi tunginud drooni;

arvestades, et 20. mail 2026 sundis tundmatu drooni sissetung Leedu õhuruumi ametivõime andma enneolematu õhurünnaku hoiatuse, millega kutsuti tsiviilisikuid üles varjuma; arvestades, et 8. juunil 2026 tulistasid NATO missioonil osalevad Prantsusmaa NATO hävitajad alla Läti kohal lennanud droonid; arvestades, et need droonide sissetungid on otseselt tingitud Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu, kusjuures enamik droone siseneb ELi õhuruumi Venemaa elektroonilise võitluse tõttu; arvestades, et 2026. aasta märtsis suunati Venemaa elektroonilise võitluse süsteemide sekkumise tõttu vähemalt kolm Ukraina drooni kavandatud kursilt kõrvale ning nad sisenesid Soome territooriumile ja kukkusid seal alla;

F. arvestades, et 29. mail 2026 plahvatas Venemaa Föderatsiooni rakendatud elektroonilise võitluse meetmete tagajärjel Rumeenias Constanța sadamas Ukraina mereväe droon, põhjustades varalist kahju, kuid mitte inimohvreid;

G. arvestades, et 7. mail 2026 tabasid kaks Ukraina drooni, mida segasid Venemaa elektroonilise võitluse süsteemid, Lätis Rēzeknes asuvat kütusehoidlat;

H. arvestades, et Läänemere piirkonnas on rohkesti elutähtsaid taristuid, sealhulgas merealused energia- ja telekommunikatsioonivõrgud, transpordiühendused ja muud strateegilised varad, mis muudab selle hübriidrünnakute, sabotaaži ja droonidega seotud ohtude suhtes eriti haavatavaks; arvestades, et elutähtsa taristu kaitsmiseks on vaja nii füüsilist kindlustamist kui ka suuremat varuvõimekust ja detsentraliseerimist, nagu seda on õpetanud Ukraina taristu vastu suunatud Venemaa rünnakutest saadud kogemused;

I. arvestades, et Ignalina tuumaelektrijaama dekomissioneerimine Leedus kujutab endast märkimisväärset piirkondlikku julgeoleku- ja keskkonnaohtu, kuna ajutistes maapealsetes rajatistes ladustatakse suures koguses kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid, ning arvestades, et mis tahes õnnetusel või tahtlikul provokatsioonil, mis toimub sellel elutähtsal taristul, võivad olla tõsised tagajärjed kogu Läänemere piirkonnale ja palju kaugemalgi;

J. arvestades, et on olnud muid tõsiseid intsidente, kus kahtlustatakse, et Venemaa on rikkunud ELi liikmesriikide õhuruumi;

K. arvestades, et ELi liikmesriikide julgeolek ja kaitse piki idatiiba on esmane prioriteet ja Euroopa ühine vastutus, eriti kuna hübriidrünnakud toimuvad kaasaegse droonisõja abil, ning selles valdkonnas ei ole ELi liikmesriikide võime kaugeltki täielik;

L. arvestades, et drooniintsidendid ELi idatiival on toonud esile märkimisväärsed lüngad nii sõjalises kui ka tsiviilvalmiduses; arvestades, et olemasolevad radarisüsteemid ei suuda sageli jälgida

madalal kõrgusel liikuvaid objekte, mehitamata õhusõidukite tõrjeks valitud meetodid on majanduslikult ebatõhusad ning raportid intsidentide kohta näitasid, et mõned varjendid olid lukustatud või üldsusele ligipääsmatud; arvestades, et need puudused toovad esile kiiret tähelepanu vajavad süsteemsed nõrgad kohad häire- ja reageerimismenetlustes ning ühiskonna laiemas vastupanuvõimes;

M. arvestades, et oma viimastes Ukraina-vastastes rünnakutes süütas Venemaa muude hindamatute kultuuripärandi objektide hulgas Kiievi Petšerski suurkloostri, mis on idakristluse ajalooline klooster ja UNESCO maailmapärandi paik;

N. arvestades, et need hiljutised drooniintsidendid on näidanud tungivat vajadust mitmekihilise kaitsevõime järele, mis integreeriks kineetilised ja mittekineetilised mehitamata õhusõidukite tõrje süsteemid (C-UAS); arvestades, et droonidest on saanud kaasaegse sõjapidamise ja hübriidkonfliktide oluline osa ning nende kasutamine Ukrainas on põhjalikult ümber kujundanud kaitsevajadused ja operatiivdoktriinid kogu Euroopas;

O. arvestades, et Arktika ja Kaug-Põhi muutuvad Euroopa julgeoleku jaoks üha olulisemaks, samal ajal kui piiratud anduritega kaetus ja vähene alaline kohalolek tekitavad haavatavust, mida vaenulikud osalejad võivad püüda mehitamata süsteemide ja hübriidoperatsioonide abil ära kasutada, suurendades seeläbi vaenulike droonide sissetungi ohtu sügavale ELi territooriumile;

1. mõistab teravalt hukka Venemaa vastuvõetamatud provokatsioonid ning droonide sissetungid ELi liikmesriikidesse;

2. kinnitab veel kord oma täielikku solidaarsust Eesti, Leedu, Läti, Rumeenia ja Soomega, kelle territoorium, õhuruum ja elutähtis taristu on olnud Venemaa hübriidsõja provokatsioonide sihtmärgiks; kinnitab veel kord, et Venemaa destabiliseerimiskampaania ei hirmuta ELi ning liit on ühtne oma otsusekindluses kaitsta kõigi ELi liikmesriikide julgeolekut, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning jätkata Ukraina toetamist;

3. tunnistab ELi idatiival asuvate piirialade kodanike erilist haavatavust ja väljendab oma täielikku solidaarsust nendega, kes on tõsiste ohtude eest kõige vähem kaitstud ning kannavad seetõttu ka märkimisväärseid majanduslikke ja sotsiaalseid kulusid; nõuab sihipäraseid ELi tasandi meetmeid, sealhulgas sihtotstarbelist rahalist toetust, et tugevdada mõjutatud kogukondade ja elutähtsa taristu kaitset ning tagada ennetustegevus, valmisolek, vastupanuvõime ning hädaolukordadele reageerimine ja ülesehitamine nendes eriti ohustatud piirkondades;

4. mõistab ühemõtteliselt hukka Venemaa droonirünnaku Rumeenias Galaţis asuvale eluhoonele, mis tõi kaasa otsesed tsiviilohvrid ning kujutas endast ränka ja tõsist eskalatsiooni; on seisukohal, et

korduvad droonide sissetungid ja õhuruumi rikkumised ELi riikides ei ole üksikud intsidendid, vaid lahutamatu osa Venemaa laiemast hirmutamisstrateegiast, mis on suunatud ELi ja selle liitlaste vastu;

5. kinnitab, et Venemaa kannab täielikku ja ühemõttelist vastutust nende inimelusid ohustavate hoolimatute eskaleerivate rünnakute eest; kordab, et Venemaa Föderatsiooni teod kujutavad endast tahtlikke, süstemaatilisi ja jätkuvaid ähvardusi ELi ja selle liikmesriikide julgeolekule, vastupanuvõimele ja suveräänsusele; kinnitab veel kord, et mõistab kõige karmimalt hukka Venemaa ebaseadusliku, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõja Ukraina vastu ning Valgevene osaluse selles; mõistab teravalt hukka Venemaa otsuse agressioonisõda jätkata ning tema hiljutised sihipärased rünnakud kultuuripärandi objektide ja UNESCO maailmapärandi nimistusse kuuluva Kiievi Petšerski suurkloostri vastu, samal ajal kui Venemaa keeldub otsestest läbirääkimistest Ukrainaga, nagu Ukraina president Volodõmõr Zelenskõi hiljuti ette pani;

6. kordab, et mõistab hukka asjaolu, et Venemaa segab tahtlikult GNSSi signaale Läänemere ja Musta mere piirkonnas ning et Valgevene saadab sihipäraselt välja ilmavaatlusõhupalle, mis kujutavad endast tõsist ohtu tsiviillennundusele ja meretranspordile; mõistab hukka ka Valgevene hübriidrünnakud ELi vastu;

7. kordab oma üleskutset kiirendada kohe prioriteetse sõjavarustuse, eelkõige õhukaitsesüsteemide, laskemoona, droonide ja rakettide tootmist ja tarnimist Ukrainale praegusel kriitilisel ajal, mil tõsised puudujäägid õhukaitsevõimes muudavad Ukraina elanikkonna ja taristu üha haavatavamaks;

8. rõhutab, et nendele vaenulikele tegudele lisandub agressiivne desinformatsioonikampaania, mille eesmärk on heidutada kohalikku elanikkonda, levitada hirmu, kahjustada kohalikku majandust ja luua alus võimalikele vastumeetmetele, nagu Venemaa põhjendamatute väidete puhul, et Balti riigid lubavad Ukrainal kasutada oma territooriumit ja õhuruumi droonirünnakuteks Venemaa sihtmärkide vastu;

9. kordab oma nõudmist luua kiiresti tõeline Euroopa kaitsekoostöö liit – sealhulgas ettepanekud kiirete otsustusprotsesside kohta –, mis ulatuks kaugemale olemasolevatest raamistikest, kaasa arvatud valgest raamatust „Euroopa kaitsevalmidus 2030“ ja sellele järgnenud 2030. aasta kaitsevalmiduse tegevuskavast; rõhutab, et sügavam integratsioon, koordineerimine ja ressursside koondamine on hädavajalikud, et EL saaks Venemaa eskaleeruvatele ohtudele tulemuslikult reageerida; nõuab Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi ning selle tootmisvõimsuse suurendamist kogu liidus tõhustatud ELi tasandi koordineerimise kaudu, maksimeerides riiklike algatuste ja ELi vahendite kasutamist;

10. nõuab solidaarsusklausli (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 222) ja vastastikuse abi klausli (Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõige 7) edasist rakendamist, sealhulgas juhul, kui tavapärase või hübriidrünnaku tõttu peab liikmesriik neile tuginema;

11. rõhutab vajadust tugevdada sidusalt ELi ja NATO idatiiba kogu selle pikkuses Arktikast Musta mereni, sealhulgas maa-, mere- ja õhumõõdet, suurendades kõige suurema surve all olevate liikmesriikide suutlikkust võidelda droonide ja ilmavaatlusõhupallide vastu ning eraldades selleks piisavad vahendid; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tugevdaksid kiiresti avastamis-, segamis-, püüdmis- ja neutraliseerimisvõimet ELi idatiival; nõuab lisaks korrapäraseid ühisõppusi liikmesriikide, ELi institutsioonide, Ukraina ja NATO vahel, et testida ja parandada nende kiirreageerimismehhanismide valmisolekut;

12. soovitab integreerida mehitamata õhusõidukite tõrje nii ühisõppustesse kui ka ELi tasandi elanikukaitse planeerimisse, pöörates erilist tähelepanu elutähtsale taristule, mis võimaldab politseil, lennujaamaasutustel ja energiasektori ettevõtjatel osaleda kogu ELis koolitusel ja tagada standarditud mehitamata õhusõidukite tõrjevõime;

13. rõhutab murega, et praegused Euroopa droonituvastus- ja -kaitsesüsteemid on ebapiisavad, ning rõhutab tungivat vajadust parandada droonide avastamist ja kaitset nende eest; rõhutab sellega seoses vajadust tervikliku käsituse järele, mille puhul pööratakse tähelepanu sellele, et õiguskaitse- ja tsiviilasutused oleksid paremini varustatud droonide avastamiseks ja nende eest kaitsmiseks vajalike vahenditega;

14. ergutab liikmesriike seadma prioriteediks juhtimissüsteemide integreerimise esmareageerijate, tsiviilkaitse ja droonitõrje doktriinidesse, et tagada tsiviilvalmisoleku, varjendite, varajase hoiatamise ja tehnoloogilise integratsiooni optimeerimine võimalikult suures ulatuses;

15. rõhutab, et Venemaa tahtlikud sissetungid ELi ja NATO idatiival ei ole mõeldud mitte ainult liikmesriikide provotseerimiseks ja destabiliseerimiseks, vaid ka NATO avastamis- ja reageerimisvõime nõrkuste katsetamiseks ja ärakasutamiseks; tunnistab, et Venemaa jätkab destabiliseerivat tegevust Musta mere piirkonnas nii tavapärase kui ka hübriidtegevuse kaudu, sealhulgas triivmiinide kasutamise, segamisoperatsioonide ja meresõiduvabaduse ohustamise kaudu, mis muudab julgeoleku tugevdamise selles piirkonnas strateegiliseks prioriteediks, millega tuleb kiiresti tegeleda kui ohuga Euroopa julgeolekule;

16. nõuab Musta mere piirkonda käsitleva ELi strateegilise käsituse täielikku rakendamist ning Musta mere merendusjulgeoleku keskuse

loomise kiirendamist;

17. väljendab heameelt ELi Venemaa-vastaste sanktsioonide 20. paketi hiljutise heakskiitmise ja 21. sanktsioonipaketi esitamise üle; kutsub komisjoni, ELi sanktsioonide saadikut ja liikmesriike üles rakendama rangelt uusi ja kehtivaid sanktsioone ning seadma viivitamata prioriteediks tarneahelate lünkade kõrvaldamise; kutsub komisjoni üles töötama viivitamata välja täiendavad sanktsioonid, sealhulgas sanktsioonid alumiiniumoksiidi ning muude strateegiliste toormete ja kahesuguse kasutusega kaupade suhtes, ning nõuab tungivalt, et ükski liikmesriik ei blokeeriks nende loetellu kandmist riiklike majandushuvide tõttu; toetab lisameetmeid seoses Venemaa Föderatsiooni energia- ja finantssektori vastu suunatud tulevase sanktsioonipaketiga ning Ukrainas võidelnud endistele Venemaa võitlejatele ELi sisenemise keelu kehtestamist ning kutsub liikmesriike, kes jätkavad Venemaa Föderatsiooni toetamist, üles sellist toetust lõpetama;

18. kutsub liikmesriike, eelkõige neid, kes väljastavad Venemaa kodanikele suurema osa viisadest, üles rangelt rakendama komisjoni 6. novembri 2025. aasta rakendusotsust, millega kehtestatakse kohandatud normid mitmekordsete viisade andmise kohta Venemaa kodanikele, kes elavad Venemaa Föderatsioonis ja taotlevad Venemaa Föderatsioonis lühiajalist viisat[3], ning täielikult kohaldama komisjoni 2022. aasta juhendit tugevdatud kontrolli kohta, eelkõige turismi ja muude mittehädavajalike reiside puhul, tagades samal ajal liitu pääsu võimaluse sõjavastastele poliitilistele aktivistidele, sõltumatutele ajakirjanikele, inimõiguste kaitsjatele, kodanikuühiskonna esindajatele ja humanitaarabi andjatele;

19. nõuab spetsiaalselt hübriidohtude jaoks kavandatud horisontaalse ELi sanktsioonide raamistiku loomist, mis eksisteeriks koos Venemaa hübriidsanktsioonide režiimiga, et rõhutada Venemaa aktiivset osalemist hübriidoperatsioonides kogu maailmas, võimaldades samal ajal hübriidkampaaniate eest vastutavate üksuste suhtes kiiremini ja süstemaatilisemalt sanktsioone kehtestada; tuletab meelde, et mõned isikud, sealhulgas Ksenia Fjodorova Prantsusmaal, kes töötasid sanktsioneeritud Venemaa propagandakanalite, näiteks RT heaks, levitavad Euroopas endiselt desinformatsiooni; nõuab, et nad lisataks järgmises sanktsioonipaketis nende isikute nimekirja, kelle suhtes kohaldatakse sanktsioone;

20. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid piisava rahastuse tsiviilisikutele mõeldud varjendite ehitamiseks ja renoveerimiseks idatiival asuvates ja muudes ELi liikmesriikides ning korraldaksid kogu ELi hõlmavaid teavituskampaaniaid ja tsiviilõppusi, et teavitada kodanikke sellest, kuidas tegutseda õhurünnaku või sarnase kriisiolukorra korral; on seisukohal, et ELi tsiviilelanikkonna

---

3 (C(2025)7552).

kaitsmist õhust lähtuvate ohtude eest tuleb käsitleda Euroopa kaitsevalmiduse, valmisoleku ja vastupanuvõime lahutamatu osana; rõhutab tungivat vajadust suurendada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus julgeoleku- ja kaitseprogrammide ja -projektide rahastamist, pöörates erilist tähelepanu idatiiva riikidele; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid vastu tervikliku, kogu ühiskonda hõlmava käsituse, tunnistades, et püsiv julgeolek ei nõua mitte ainult piisavat sõjalist võimekust, vaid ka sotsiaalset ühtekuuluvust, majanduslikku vastupanuvõimet, demokraatlikku stabiilsust ja tugevaid avalikke teenuseid;

21. rõhutab, et Ukraina on välja arendanud enneolematud operatiiv- ja tööstusalased eksperditeadmised droonide tootmise ja droonitõrjesüsteemide valdkonnas; on seetõttu seisukohal, et ELi ja Ukraina kaitsetööstuse koostöö süvendamine selles valdkonnas on strateegiliselt hädavajalik; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid integreeriksid täielikult Ukraina eksperditeadmised ja tööstussuutlikkuse, et arendada Euroopa võimet võidelda ebatraditsiooniliste õhust lähtuvate ohtudega;

22. rõhutab, et Venemaalt lähtuvate drooniohtudega tegelemisel on tegevuse tõhususe, olukorrateadlikkuse ja teabevahetuse seisukohast Ukraina kõrval oluline ka koostöö Moldova Vabariigiga; kutsub seetõttu liikmesriike üles suurendama Euroopa rahutagamisrahastu kaudu Moldovale ettenähtud rahastamist, pidades silmas, et Venemaa droonid ja raketid on korduvalt rikkunud ka Moldova õhuruumi; kutsub lisaks liikmesriike üles kaasama Moldovat ja Ukrainat ühishangetesse;

23. kutsub liikmesriike üles viima kiiresti ellu valges raamatus „Euroopa kaitsevalmidus 2030“ kindlaks määratud prioriteetsed võimed, eelkõige õhu- ja raketikaitse ning droonid ja droonitõrjesüsteemid; kutsub liikmesriike üles looma kiiresti ühised mitmetasandilised kulutõhusad droonitõrjesüsteemid, mis on võimelised avastama ja tõkestama väljastpoolt ELi lähtuvaid õhu- ja mereohte, alustades idatiivalt, kasutades selleks muu hulgas tõhustatud õhu- ja mereseiret, varajase hoiatamise süsteeme, kiirreageerimisvahendeid ja täiustatud sõjaväelise liikuvuse taristut;

24. nõuab, et loodaks droonisõja Euroopa tippkeskus, kus Ukraina instruktorid jagavad liikmesriikidele eksperditeadmisi;

25. nõuab Euroopa droonikaitse algatuse ja idatiiva seire täielikku ja kiiret rakendamist; kutsub liikmesriike üles mõlemas algatuses aktiivselt osalema ja panustama neisse tihedas koostöös NATOga;

26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, NATO peasekretärile, UNESCO-le, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile, Euroopa Nõukogule, Ukraina presidendile,

valitsusele ja ülemraadale, Venemaa ametivõimudele ja Lukašenka režiimi *de facto* ametivõimudele.